

Tanzimat Dönemi Hikaye

WWW.EDEBIYATNOTU.COM

@edebiyatnotu

Tanzimat Dönemi Hikaye

► “**Hikaye**” kelimesi Türkçeye Arapçadan geçmiş olup, bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılmasıdır. Türk edebiyatında bir tür olarak kullanılmaya başlamadan önce anlatma esasına bağlı bütün yazı türleri bu kelimeyle karşılanmaya çalışılmıştır.

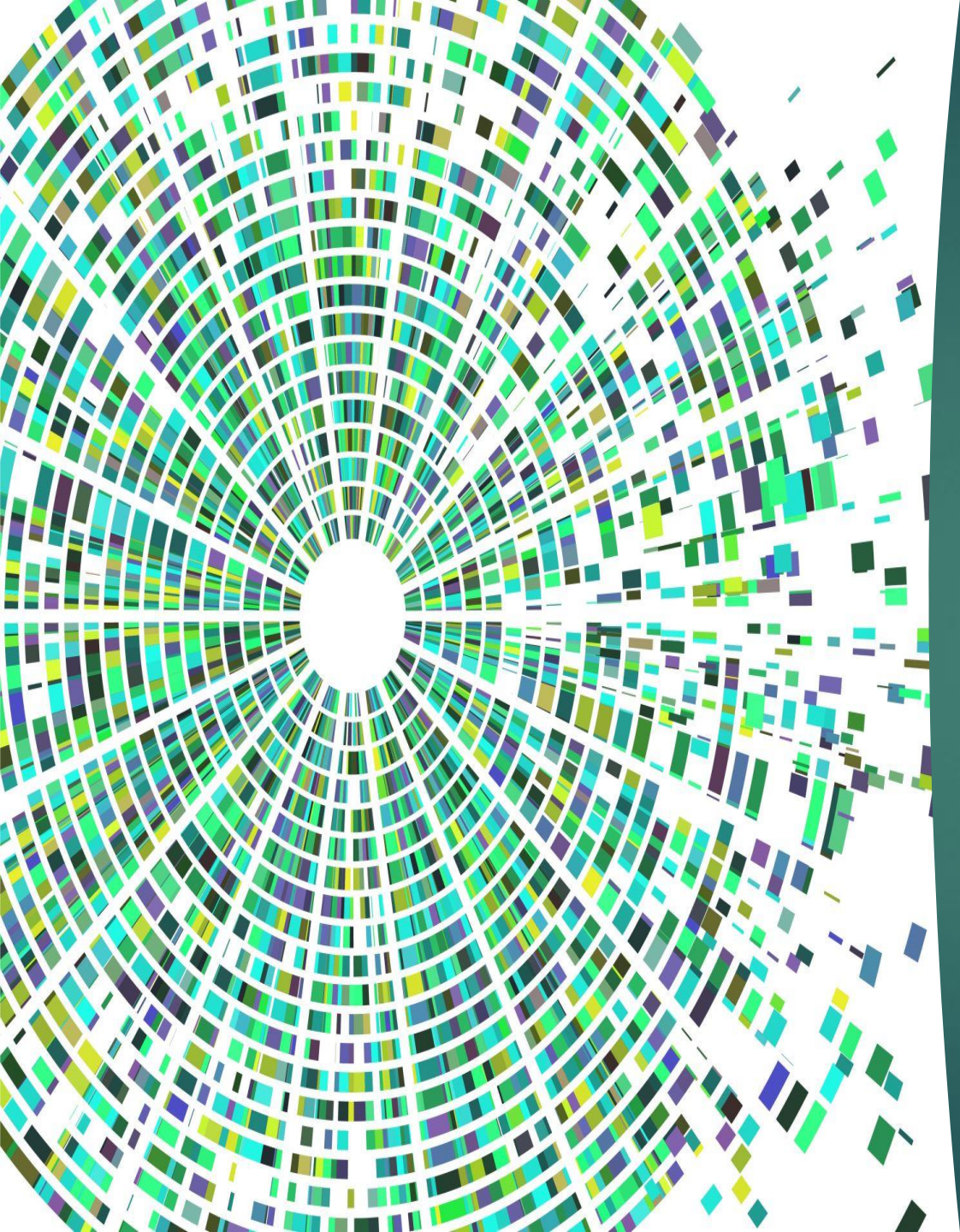
► Tanzimat dönemi ile birlikte “**hikaye**” bir türün adı olarak kullanılmaya başlanmış, böylece “**modern hikaye**” Tanzimat’tan sonra edebiyatımıza girmiştir.

Edebiyat

Notu.com

- ❑ Türk siyasi hayatındaki Tanzimat hareketi bir “medeniyet deęiřtirme” meselesidir. Bunu en iyi anlayan “Ahmet Mithat Efendi” olmuřtur.
- ❑ Halkın seviyesine inmenin, kendi dilini kullanmanın ve halkın hoşlandığı şekilde hitap edilmesinin önemli olduğunu düşünerek **Ahmet Mithat Efendi**, 1870 yılında “**Kıssadan Hisse**” ve “**Letaif-i Rivayat**” ile yeni tarz hikayeciliğin ilk örneklerini vermiştir.
- ❑ Fakat “kıssa” geleneğini devam ettirdiği için modern öykü sayılmaz.

- Batılı anlamda yazılan ilk öykü kitabı, Samipaşazade Sezai'nin “**Küçük Şeyler**” adlı eseridir.

Tanzimat Edebiyatında Hikayenin Özellikleri

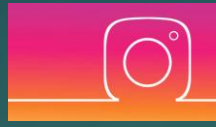
TANZİMAT 1. DÖNEM (1860-1876)

- ▶ Sanat, toplum içindir.
- ▶ Halka seslenmişlerdir.
- ▶ Sade bir dil kullanılmıştır.

TANZİMAT 2. DÖNEM (1876-1895)

- ▶ Sanat, sanat içindir.
 - ▶ Aydın kesime seslenmişlerdir.
- ▶ Ağır, tamlamalarla yüklü bir dil kullanılmıştır.

@edebiyatnotu

- ▶ Tanzimat Dönemi sanatçıları öykülerinin konularını günlük yaşamdan veya tarihten almışlardır.
- ▶ Tema olarak, görücü usulüyle evlilik, kadın erkek ilişkileri, esaret ve cariyelik ele alınmıştır.
- ▶ Tanzimat Dönemi öykücülüğünde olayların, yaşanması mümkün ya da gerçeğe uygun olmasına önem verilmiştir.

- ▶ İlk öykülerde meddah öykülerinin etkisi görülmektedir.
- ▶ Tanzimat birinci dönem sanatçılarının öyküleri modern öykücülüğün acemilik dönemine denk geldiği için aksaklıklar görülmektedir.
- ▶ Tanzimat ikinci dönem sanatçıları birinci kuşağa nazaran daha başarılı eserler vermişlerdir. Eserlerinde gözleme önem vermiş, sebep-sonuç ilişkisini başarıyla kurabilmiş, olmayacak rastlantılardan vazgeçmişlerdir.

Tanzimat Dönemi Hikayeciliğinde Aksaklıklar Nelerdir?

- ▶ Bireyi eğitime ve toplumu düzeltme amacına gidilmiştir.
- ▶ Öykülerde olayların akışı kesilip “siyaset, din, felsefe, ahlak” gibi konularda bilgi aktarımı yapılmıştır.
- ▶ Gerçekleşmesi zor olan tesadüflere sıkça yer verilmiştir.
- ▶ Kahramanlar çoğu kez tek yönlü verilmiştir. İyiler hep iyi, kötüler he kötü gibi.
- ▶ Olayın akışı durdurularak kişi betimlemeleri uzun uzun anlatılmıştır.

Edebiyat

► www.edebiyatnotu.com

@edebiyatnotu